

Două documente din 1952 privind propaganda prin radio la sate

Propaganda prin (unde) radio nu putea să nu preocupe politica anilor '50 mai ales în mediile comunităților sătești, vizate a fi atrase în relațiile de producție de tip socialist, prin întovărășiri și gospodării agricole colective. Felul cum era concepută respectiva propagandă, ca modalități de structură și exprimare, lăsând la o parte aspectele culturalizatoare, ne obligă acum, după aproape cinci decenii, să reconstituim un trecut ce parcă nu ne-ar fi aparținut niciodată. Mai ales că prin unele locuri unde se intersectau sau se și înlocuiau de-a binelea.

MARIN R. MOCANU

1952 ianuarie 15. (București). Informare a Sectorului radio în regiunea Teleorman și transmiterea din greșeală a unei emisiuni a postului „Vocea Americii”.

INFORMARE

În ziua de 11 ianuarie, deplasându-mă în regiunea Teleorman spre a cerceta ce măsuri s-au luat în legătură cu transmiterea la stația de radio-amplificare din T.-Măgurele a postului „Vocea Americii”, am constatat următoarele:

Tovarășii Bădici – șeful secției de propagandă, Stamate – secretar de propagandă, Predescu – prim-secretar – nu cunoșteau nimic în legătură cu această problemă. Însoțit de tov. Goșa – șeful sectorului învățământ public am plecat la raionul T. Măgurele.

În drum tov. Goșa spunea că parcă a auzit ceva despre acest lucru, dar nu știe de unde a aflat și anume cum s-au petrecut lucrurile. La raion, tov. prim Secretar Crețu a spus că nu cunoaște exact problema deoarece este în concediu (se află însă la T. Măgurele și vine pe la sediul aproape zilnic). Tov. Fleacă, secretarul cu propaganda a spus că a aflat ceva de la tov. locotenent de securitate care a cercetat cazul.

Secretarul Sfatului raional – Anghel – știa și dânsul ceva dar nu exact, deși stația e proprietatea sfatului. Tov. Fleacă a spus că dacă securitatea a cercetat cazul, ei n-au mai cercetat, deoarece și tov. de la securitate sunt membrii de partid. Faptul s-a petrecut astfel:

În seara zilei de 26 Decembrie orele 19.00, operatorul Predescu Vasile a dat drumul la stație – se zice – pe București I și a plecat la cinema. Securitatea din T. Măgurele a sesizat că la stație vorbește „Vocea Americii”. Până au găsit pe operator spre a descuia și opri stația, un sfert de oră s-a transmis „Vocea Americii”.

Securitatea, în urma cercetărilor făcute, a găsit nevinovat pe operatorul Predescu Vasile pe motiv că aparatul de recepție al stației A.E.G. e foarte uzat și nu-și menține unda. Un sublocotenent radiofonist de la securitatea din Roșiori spune că la acest aparat se schimbă lungimea de undă prin antenă, și se poate chiar că atunci când aparatul funcționează mai multe ore consecutiv se încălzește condensatorul și se schimbă unda automat.

Tot tov. de la securitate a spus că operatorul Predescu Vasile are origine socială sănătoasă și e și membru de partid așa că n-ar fi vinovat.

Cercetând la raion dacă este sau nu membru de partid, nu s-a găsit numele lui niciăieri.

Încă un fapt care ar arăta că acest individ ar fi dubios este acela că el activa – se bănuiește – într-o organizație de partid din cartierul Măgurele la 3 km distanță de stație, organizație numai pe hârtie căci acolo nici nu s-au putut ține alegeri deoarece nu s-a reușit să se convoace membrii și nu activa în organizația de bază a Sfatului Popular al cărui salariat era.

În prezent Predescu Vasile este tot operatorul stației și a căpătat concediu, iar cheile stației se află la dânsul. Stația însă nu funcționează.

Raionul P.M.R. n-a anunțat regiunea despre această problemă și nici nu s-a interesat să cerceteze amănunțit cum s-a petrecut cazul.

Faptul că în regiunea Teleorman se trece cu ușurință peste unele probleme importante, reiese și din alte situații.

Atât Regiunea P.M.R. Teleorman, cât și raionul T. Măgurele n-au acordat atenția cuvenită Hotărârii C.C. al P.M.R. și Guvernului în legătură cu radioficarea. Aceasta nu a fost prelucrată și nici nu se știe ce conține. La raionul T. Măgurele vigilența e slăbită. La sediul raionului, de exemplu, nu este asigurată securitatea. Aci poate intra oricine când vrea și cum vrea fără să fie întrebat de nimeni. În urma celor constatate, am propus atât la raion cât și tov. prim secretar Stamate secretarul cu propaganda de la regiune, următoarele:

- Operatorul Predescu Vasile să fie schimbat din postul de operator al stației;
- Să se verifice de îndată personalul ce deservește stațiile de amplificare existente;
- Să se selecționeze elemente corespunzătoare pentru colectivele de redacție ale stațiilor.
- În planul de muncă al Comitetului regional pe trimestrul I să se prevadă prelucrarea hotărârii în legătură cu radioficarea, să se ia măsuri concrete și să se urmărească cum se va face și la raioane acest lucru.
- Să se verifice la raioane cum este asigurată securitatea sediilor.

15.I.1952
RG 4 ex.

Arhiva C.C. al P.C.R., fond nr. 1, dosar 732, f. 47-50.

1952 februarie 8, (București). Referat al Sectorului radio către C.C. al P.M.R. privind activitatea emisiunilor radiofonice pentru „țărâניה muncitoare“.

R E F E R A T asupra emisiunilor pentru sate

Pentru țărâניה muncitoare sunt mai multe feluri de emisiuni radiofonice:

Emisiunea pentru gospodăriile agricole colective (2 săptămânal), emisiunile pentru țărâניה muncitoare (3 săptămânal), ora satului (1 săptămânal).

Din studierea materialelor și din audițiile făcute, în legătură cu aceste emisiuni am constatat următoarele:

În emisiunile din perioada 15.XII.1951-1.II.1952 - pe care le-am analizat, au fost abordate problemele legate de Hotărârea C.C. al P.M.R. asupra muncii pe țărâmul construirii de gospodării agricole colective și al întovărășirilor agricole. S-a dat o atenție deosebită popularizării rezultatelor obținute de gospodăriile agricole colective existente, noile înscrieri în gospodării, îmbunătățirii muncii în gospodăriile colective în urma demascării și înlăturării chiaburilor, valorificării prisosului de produse al colectivistilor prin cooperative și a pregătirii campaniei de însămânțări.

Prin diferite exemple concrete, emisiunile au sprijinit campania de colectări, iar prin lecțiile agrotehnice și zootehnice organizate la radio de către Societatea de Științe agricole „I. V. Miciurin“, raioii contribuie la educarea țărâniei muncitoare și îndrumarea ei pentru a pune în practică experiența sovietică.

Într-o măsură mai mică emisiunile au vorbit despre întovărășiri, pregătirea și repararea uneltelor agricole pentru muncile agricole de primăvară, dezvoltarea ramurilor anexe la G.A.C., despre activitatea G.A.S. și S.M.T.

Pe lângă părțile pozitive, în aceste emisiuni se constată și o serie de lipsuri:

Una din principalele lipsuri este că nu sunt explicate metodele de muncă sovietice, ci doar se amintește numele lor în emisiuni.

Nu au fost prezentați și popularizați câțiva președinți de gospodării agricole colective, cu care ocazie să li se fi arătat și metodele lor de muncă.

S-a neglijat să se vorbească în aceste emisiuni despre felul cum se desfășoară munca culturală în sectorul socialist (colțuri roșii, alfabetizare etc.) într-o singură emisiune s-a vorbit despre activitatea la un colț roșu.

Despre înființarea gospodăriilor colective din ultimul timp, ziarele au scris, dar radio-ul n-a pominit nimic în aceste emisiuni.

În emisiunile pentru gospodăriile colective nu s-a vorbit despre muncile ce se desfășoară în gospodării în timpul iernii spre a stimula și antrena pe toți colectivștii să folosească just și cu folos timpul de iarnă.

Redacția trebuia să se preocupe ca să se transmită în emisiuni felul cum s-au desfășurat și ce învățăminte s-au tras cu ocazia prezentării dărilor de seamă asupra activității diferitelor gospodării colective.

În perioada 15.XII.1951-1.II.1952 nu s-a arătat nici un aspect din viața ce o duc țărani din țările capitaliste.

Aceste lipsuri dovedesc că redacția n-a știut să se orienteze just în planificarea problemelor ce trebuiau transmise în această perioadă.

În ceea ce privește calitatea materialelor transmise în aceste emisiuni care lăsase de dorit în perioada noiembrie-decembrie, s-a îmbunătățit în ultimul timp.

Cele mai frecvente lipsuri în aceste emisiuni sunt:

Șablonizarea care diminuează mult din puterea de convingere a emisiunilor s-a observat în prezentarea mai multor probleme.

De pildă când se vorbește despre crearea unei noi gospodării colective, peste tot e „frământare”; sfatul se „frământă”, în sat e „frământare”, oamenii sunt „frământați”, iar în asemenea situație propaganda chiaburilor se mărginește numai – că oamenii vor mânca la cazan. După ce s-a inaugurat gospodăria, frământarea s-a terminat.

Exemplele ce sunt folosite în emisiuni, nu totdeauna sunt cele mai grăitoare, mai convingătoare. Se spune, de exemplu, că în gospodăriile colective care au lucrat după metode sovietice au obținut o recoltă foarte frumoasă la grâu de 1 800 kg la ha (în reg. Botoșani). Or această cantitate au scos-o și țărani din sectorul particular și sunt destule G.A.C. care au scos și câte 3 000 kg grâu la ha.

Se dau exemplu, ca cele mai bune gospodării cerealistice care au dat câte 3 kg grâu, jumătate kg orz la zi de muncă.

Alteori se umflă datele – că un colectivist a primit atâta recoltă cât n-a obținut în 7-8 ani când lucra individual, – dar nu dă cifra exactă.

În perioada 15.XII.1951-1.II.1952 se vorbește în 4 emisiuni despre gospodăria colectivă din comuna Osmanu, regiunea Galați, în schimb se neglijează alte gospodării care au rezultate și mai frumoase.

Uneori se prezintă confuz unele situații care pot face ca ascultătorii să nu mai considere ca exacte datele prezentate de radio. Așa de exemplu în emisiunea din 17 decembrie 1951 se vorbește că la sfârșitul lunii noiembrie un țaran (Anghel) s-a înscris în G.A.C.

În emisiunea din 31 decembrie, vorbind despre rezultatele obținute de gospodăria unde s-a înscris acest țaran, arată că și viața lui s-a schimbat mult. Or într-o lună n-avea cum să se schimbe.

Alteori se citesc declarații ale unor țărani muncitori care s-au hotărât să se înscrie în G.A.C., dar nu se dă nici numele, nici comuna ceea ce ar face să se creadă că asemenea declarații n-ar exista ci sunt inventate.

S-au prezentat apoi ca țărani săraci care au intrat în G.A.C., acei țărani cu 5 ha teren, 2 cai, un plug, o căruță, o prășitoare.

Aceste invenții ale redacției oglesc lipsa contactului redacției agricole cu terenul.

În lecțiile agrotehnice și zoologice ce se transmit la radio, în general nu se folosește un limbaj clar și nu sunt destul de explicite și pot da naștere la unele confuzii.

În general, în emisiuni, în prea mică măsură se arată contribuția organizațiilor de partid în vederea lichidării unor lipsuri în ceea ce privește organizarea muncii.

Considerăm că majoritatea lipsurilor ce au reieșit în urma analizării acestor emisiuni se datoresc lipsei de legătură cu terenul și orientării nejuste în planificarea problemelor în această perioadă. Lipsa legăturii tovarășilor din redacție cu terenul a dăunat calității emisiunilor și a făcut ca ele să fie unilaterale, iar lipsurile în planificarea problemelor au făcut ca radio-ul să nu poată contribui în toate împrejurările la mobilizarea, lămurirea și îndrumarea țărânimii muncitoare, cum ar fi de exemplu, munca culturală, muncile de iarnă în G.A.C. etc.

Pentru ca emisiunile pentru G.A.C., țărănimea muncitoare, ora satului, să-și atingă scopul pentru care au fost create, propunem:

- Întărirea redacției agricole chiar cu unele sacrificii din alte redacții, având în vedere perioada importantă a muncii culturale la sate și pregătirii campaniei de însămânțări.
- Redacția agricolă de la Comitetul de Radio să trimită planul de muncă lunar și unele emisiuni mai importante secției agrare a C.C. al P.M.R. pentru a primi indicații și sfaturi.

Sectorul Radio se va ocupa îndeaproape de alcătuirea emisiunilor, verificând periodic materialele înainte de emisie.

8.II.1952

RG. 4 ex.

Arhiva C.C. al P.C.R., fond nr. 1, dosar 732, f. 47-50.